

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/158/2004

PREFERENCJE PARTYJNE W PAŹDZIERNIKU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w październiku¹, udział w nich wzięłoby - według własnych deklaracji - 45% ankietowanych, o 3 punkty więcej niż we wrześniu. Mimo tego wzrostu deklarowana frekwencja wyborcza nadal utrzymuje się na niższym poziomie niż przed wyborami do Parlamentu Europejskiego. Natomiast liczba respondentów jednoznacznie odrzucających udział w wyborach do Sejmu i Senatu wciąż pozostaje wyraźnie wyższa niż przed wyborami do PE (37%). Można zatem powtórzyć hipotezę, że dane o rzeczywistej niskiej frekwencji w wyborach do PE najwyraźniej trwale ośmieliły sporą część badanych do mówienia prawdy o swym faktycznym stosunku do polityki i procedur wyborczych, nie zaś składania czysto deklaracyjnych zapowiedzi uczestniczenia w wyborach. Pozostali ankietowani twierdzą, że jeszcze nie wiedzą, czy wzięliby udział w wyborach, gdyby odbywały się one w październiku (18%), jednak i ta grupa - jak wskazuje doświadczenie - faktycznie nie uczestniczyłaby w głosowaniu.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	2003			2004									
	w procentach												
Na pewno wziął(ę)bym w nich udział	57	54	51	56	50	52	52	52	44	40	42	42	45
Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział	18	17	19	17	19	20	20	18	17	17	21	21	18
Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału	24	29	30	27	31	28	28	31	39	43	37	37	37

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (173) przeprowadzono w dniach 1-4 października 2004 roku na liczącej 988 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Na nieznacznie niższym poziomie niż przed wyborami do PE utrzymuje się liczba ankietowanych zapowiadających udział w wyborach parlamentarnych, ale niewiedzących, na którą partię oddaliby swój głos. W październiku 17% zadeklarowanych wyborców (o 2 punkty mniej niż we wrześniu) jeszcze nie wie, na którą partię będzie głosować. Odsetek ten jest mniejszy niż w połowie ubiegłego roku, kiedy utrzymywał się na rekordowym - najwyższym, odkąd prowadzimy pomiar - poziomie (od maja do grudnia 2003 roku wynosił średnio 26%), ale ciągle pozostaje nieco większy niż w poprzednich latach.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?											
	I 2004	II 2004	II/III 2004	III 2004	IV 2004	V 2004	VI 2004	VII 2004	VIII 2004	IX 2004	X 2004
	w procentach										
Trudno powiedzieć	21	21	20	20	24	21	13	18	15	19	17

Jeśli zatem uwzględnimy wszystkie te grupy, czyli badanych, którzy z większym lub mniejszym prawdopodobieństwem nie wezmą udziału w wyborach, a także chcących w nich uczestniczyć, ale niewiedzących, na kogo będą głosować, to możemy powiedzieć, że w październiku niespełna dwie piąte uprawnionych do głosowania (37%, o 3 punkty więcej niż we wrześniu) miało sprecyzowane preferencje wyborcze. Warto pamiętać o tej liczbie, ponieważ stanowi ona podstawę procentowania, do której odnoszą się wyniki poparcia dla poszczególnych partii.

Gdyby wybory do parlamentu odbywały się w październiku, zwyciężyłaby w nich Platforma Obywatelska, na którą chce głosować 27% ankietowanych wybierających się na wybory i mających sprecyzowane sympatie partyjne. W porównaniu z wrześniem poparcie dla PO wzrosło o 2 punkty i pod względem popularności ugrupowanie to nadal wyraźnie wyprzedza swoich pozostałych konkurentów. Na drugim miejscu znalazły się *ex aequo* LPR oraz PiS - każdą z tych partii zamierza poprzeć po 14% zadeklarowanych uczestników wyborów wiedzących, na kogo będą głosować. W porównaniu z ubiegłym miesiącem notowania obu tych partii zmieniły się nieznacznie - LPR minimalnie zyskał, a PiS

minimalnie stracił. Na trzecim miejscu naszego rankingu znalazła się Samoobrona, która popierana jest przez 12% wyborców mających sprecyzowane preferencje partyjne, o 2 punkty więcej niż we wrześniu. Kolejne miejsce, z takim samym wynikiem, zajęły PSL, SLD i UW. W październiku głosowanie na każdą z tych partii zapowiedziało po 6% wyborców mających określone sympatie polityczne. W porównaniu z ubiegłym miesiącem poparcie dla SLD spadło o 3 punkty, minimalnie zaś zwiększyło się w przypadku PSL. Największy wzrost deklaracji poparcia odnotowujemy w stosunku do UW, która ma teraz o 3 punkty więcej potencjalnych wyborców niż we wrześniu. Obecny wynik tej partii jest najlepszy od kilkadziesiąt miesięcy. Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w październiku, do parlamentu nie weszłyby samodzielnie SDPI, na którą chce głosować 4% wyborców, a także KPEiR oraz UP (po 3%). (W sumie zatem koalicja SLD-UP cieszy się poparciem 9% wyborców mających określone sympatie partyjne.) W październiku w naszym rankingu zaznaczyły swoją obecność na scenie politycznej również UPR oraz DPL (po 1%).

Tabela 3

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach i mających sprecyzowane sympatie polityczne*								
	II/III 2004	III 2004	IV 2004	V 2004	VI 2004	VII 2004	VIII 2004	IX 2004	X 2004
	w procentach								
Platforma Obywatelska RP	29	27	29	26	28	29	25	25	27
Liga Polskich Rodzin	9	7	6	7	16	16	12	13	14
Prawo i Sprawiedliwość	10	15	9	13	10	14	16	15	14
Samoobrona RP	23	24	24	20	13	13	10	10	12
Polskie Stronnictwo Ludowe	7	4	5	8	7	6	6	5	6
Sojusz Lewicy Demokratycznej	11	10	6	5	7	5	7	9	6
Unia Wolności	1	2	2	3	3	5	4	3	6
Socjaldemokracja Polska	-	-	7	5	4	4	7	7	4
Unia Pracy	3	3	4	3	4	2	3	4	3
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	2	2	1	3	3	3	3	3	3
Unia Polityki Realnej	1	0	1	2	1	1	1	1	1
Demokratyczna Partia Lewicy	0	1	1	0	0	0	0	1	1
Inne	1	1	3	1	1	1	1	2	2
N=	617	426	396	410	367	299	330	331	369

*Uwaga: W tabeli nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Wielkość poparcia dla poszczególnych ugrupowań jest procentowana do tej grupy wyborców, którzy po pierwsze - chcą uczestniczyć w wyborach, a po drugie - wiedzą, na kogo będą głosować.

Nadal utrzymuje się niechętna postawa Polaków wobec polityki, a w szczególności wobec partycypacji w procedurach demokratycznych. Najwyraźniej poczucie, że nieuczestniczenie w wyborach jest czymś niewłaściwym i nieaprobowanym społecznie, nie ma już takiego znaczenia jak przed wyborami do Parlamentu Europejskiego. Nieuczestniczący w wyborach najwyraźniej w mniejszym stopniu niż jeszcze w maju wstydzą się swej postawy i uznają ją za coś niewłaściwego.

W październiku poparcie dla najbardziej liczących się ugrupowań niewiele się zmieniło. Najwyraźniej zyskała UW, której przedstawiciele, gdyby wybory odbywały się w tym miesiącu, zasiedliby w nowym parlamencie. W porównaniu z wrześniem minimalnie poprawiły się także notowania PO oraz Samoobrony. Natomiast najwięcej zwolenników straciło rządzące SLD, a październikowy wynik tego ugrupowania należy do najniższych z uzyskiwanych w naszych sondażach.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI